

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Népzene
Pengetős tanszak/Tamburák

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
PENGETŐS TANSZAK	8
TAMBURÁK	8
A tamburatanítás feladatai	8
Tudatosítsa	8
A tanuló ismerje meg	8
Sajátítsa el	8
Ismerje meg	8
Váljon nyitottá	8
PRÍMTAMBURA	9
Előkészítő évfolyamok	9
1. évfolyam	9
Fejlesztési feladatok	9
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	9
Ajánlott tananyag	9
Követelmény	9
Az év végi vizsga javasolt anyaga	9
2. évfolyam	10
Fejlesztési feladatok	10
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	10
Ajánlott tananyag	10
Követelmény	10
Az év végi vizsga javasolt anyaga	10
Alapfokú évfolyamok „A” tagozat	11
1. évfolyam „A” tagozat	11
Fejlesztési feladatok	11
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	11
Ajánlott tananyag	11
Követelmény	11
Az év végi vizsga javasolt anyaga	11
2. évfolyam „A” tagozat	12
Fejlesztési feladatok	12
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	12
Ajánlott tananyag	12
Követelmény	12
Az év végi vizsga javasolt anyaga	12
3. évfolyam „A” tagozat	12
Fejlesztési feladatok	12
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	12
Ajánlott tananyag	13
Követelmény	13
Az év végi vizsga javasolt anyaga	13
4. évfolyam „A” tagozat	13
Fejlesztési feladatok	13
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	13
Ajánlott tananyag	14
Követelmény	14
Az év végi vizsga javasolt anyaga	14
5. évfolyam „A” tagozat	14
Fejlesztési feladatok	14
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	14
Ajánlott tananyag	15
Követelmény	15

Az év végi vizsga javasolt anyaga	15
6. évfolyam „A” tagozat	15
Fejlesztési feladatok	15
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	15
Ajánlott tananyag	16
Követelmény	16
Az év végi vizsga javasolt anyaga	16
BASSZPRÍMTAMBURA (ÉS CSELLÓTAMBURA)	16
3. évfolyam „A” tagozat	16
Fejlesztési feladatok – Tananyag	16
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	16
Követelmény	16
Az év végi vizsga javasolt anyaga	17
4. évfolyam „A” tagozat	17
Fejlesztési feladatok – Tananyag	17
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	17
Követelmény	17
Az év végi vizsga javasolt anyaga	17
5. évfolyam „A” tagozat	17
Fejlesztési feladatok – Tananyag	17
Követelmény	17
Az év végi vizsga javasolt anyaga	17
6. évfolyam „A” tagozat	17
Fejlesztési feladatok – Tananyag	17
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	17
Követelmény	18
Az év végi vizsga javasolt anyaga	18
BRÁCSSTAMBURA	18
3. évfolyam „A” tagozat	18
Fejlesztési feladatok – Tananyag	18
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	18
Követelmény	18
Az év végi vizsga javasolt anyaga	18
4. évfolyam „A” tagozat	19
Fejlesztési feladatok – Tananyag	19
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	19
Követelmény	19
Az év végi vizsga javasolt anyaga	19
5. évfolyam „A” tagozat	19
Fejlesztési feladatok – Tananyag	19
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	19
Követelmény	20
Az év végi vizsga javasolt anyaga	20
6. évfolyam „A” tagozat	20
Fejlesztési feladatok – Tananyag	20
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	20
Követelmény	20
Az év végi vizsga javasolt anyaga	20
Alapfokú évfolyamok „B” tagozat	20
2. évfolyam „B” tagozat	21
Fejlesztési feladatok	21
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	21
Ajánlott tananyag	21
Követelmény	21
Az év végi vizsga javasolt anyaga	21
3. évfolyam „B” tagozat	22

Fejlesztési feladatok	22
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	22
Ajánlott tananyag	22
Követelmény	22
Az év végi vizsga javasolt anyaga	22
4. évfolyam „B” tagozat	23
Fejlesztési feladatok	23
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	23
Ajánlott tananyag	23
Követelmény	23
Az év végi vizsga javasolt anyaga	23
5. évfolyam „B” tagozat	24
Fejlesztési feladatok	24
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	24
Ajánlott tananyag	24
Követelmény	24
6. évfolyam „B” tagozat	25
Fejlesztési feladatok	25
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	25
Ajánlott tananyag	25
Követelmény	25
Az év végi vizsga javasolt anyaga	25
BASSZPRÍMTAMBURA (ÉS CSELLÓTAMBURA)	26
3. évfolyam „B” tagozat	26
Fejlesztési feladatok – Tananyag	26
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	26
Követelmény	26
Az év végi vizsga javasolt anyaga	26
4. évfolyam „B” tagozat	26
Fejlesztési feladatok – Tananyag	26
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	26
Követelmény	26
Az év végi vizsga javasolt anyaga	27
5. évfolyam „B” tagozat	27
Fejlesztési feladatok – Tananyag	27
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	27
Követelmény	27
Az év végi vizsga javasolt anyaga	27
6. évfolyam „B” tagozat	27
Fejlesztési feladatok – Tananyag	27
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	27
Követelmény	27
Az év végi vizsga javasolt anyaga	27
BRÁCSSTAMBURA	28
3. évfolyam „B” tagozat	28
Fejlesztési feladatok – Tananyag	28
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	28
Követelmény	28
Az év végi vizsga javasolt anyaga	28
4. évfolyam „B” tagozat	28
Fejlesztési feladatok – Tananyag	28
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	28
Követelmény	29
Az év végi vizsga javasolt anyaga	29
5. évfolyam „B” tagozat	29
Fejlesztési feladatok – Tananyag	29

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	29
Követelmény	29
Az év végi vizsga javasolt anyaga	29
6. évfolyam „B” tagozat	30
Fejlesztési feladatok – Tananyag	30
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	30
Követelmény	30
Az év végi vizsga javasolt anyaga	30
Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után	30
Az „A” tagozat végén	30
A tanuló ismerje	30
Legyen képes	30
Rendelkezzék	31
A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)	31
A művészeti alapvizsga követelményei	31
A vizsga részei	31
A vizsga tartalma	31
„A” tagozat	31
„B” tagozat	31
A vizsga értékelése	32
Továbbképző évfolyamok	32
PRÍMTAMBURA	32
7. évfolyam „A” tagozat	32
Fejlesztési feladatok	32
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	32
Ajánlott tananyag	32
Követelmény	33
Az év végi vizsga javasolt anyaga	33
8. évfolyam A tagozat	33
Fejlesztési feladatok	33
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	33
Ajánlott tananyag	33
Követelmény	34
Az év végi vizsga javasolt anyaga	34
9. évfolyam „A” tagozat	34
Fejlesztési feladatok	34
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	34
Ajánlott tananyag	34
Követelmény	35
Az év végi vizsga javasolt anyaga	35
10. évfolyam „A” tagozat	35
Fejlesztési feladatok	35
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	35
Ajánlott tananyag	35
Követelmény	36
Az év végi vizsga javasolt anyaga	36
BASSZPRÍMTAMBURA (ÉS CSELLÓTAMBURA)	36
7. évfolyam „A” tagozat	36
Fejlesztési feladatok – Tananyag	36
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	36
Követelmény	36
Az év végi vizsga javasolt anyaga	36
8. évfolyam „A” tagozat	36
Fejlesztési feladatok – Tananyag	36
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	36
Követelmény	37
Az év végi vizsga javasolt anyaga	37

9. évfolyam „A” tagozat	37
Fejlesztési feladatok – Tananyag	37
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	37
Követelmény	37
Az év végi vizsga javasolt anyaga	37
10. évfolyam „A” tagozat	37
Fejlesztési feladatok – Tananyag	37
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	37
Követelmény	38
Az év végi vizsga javasolt anyaga	38
Továbbképző évfolyamok „B” tagozat	38
PRÍMTAMBURA	38
7. évfolyam „B” tagozat	38
Fejlesztési feladatok	38
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	38
Ajánlott tananyag	38
Követelmény	39
Az év végi vizsga javasolt anyaga	39
8. évfolyam „B” tagozat	39
Fejlesztési feladatok	39
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	39
Ajánlott tananyag	39
Követelmény	40
Az év végi vizsga javasolt anyaga	40
9. évfolyam „B” tagozat	40
Fejlesztési feladatok	40
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	40
Ajánlott tananyag	40
Követelmény	41
Az év végi vizsga javasolt anyaga	41
10. évfolyam „B” tagozat	41
Fejlesztési feladatok	41
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	41
Ajánlott tananyag	41
Követelmény	42
BASSZPRÍMTAMBURA (ÉS CSELLÓTAMBURA)	42
7. évfolyam „B” tagozat	42
Fejlesztési feladatok – Tananyag	42
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	42
Követelmény	42
Az év végi vizsga javasolt anyaga	42
8. évfolyam „B” tagozat	42
Fejlesztési feladatok – Tananyag	42
Követelmény	43
Az év végi vizsga javasolt anyaga	43
9. évfolyam „B” tagozat	43
Fejlesztési feladatok – Tananyag	43
Követelmény	43
Az év végi vizsga javasolt anyaga	43
10. évfolyam „B” tagozat	43
Fejlesztési feladatok – Tananyag	43
Követelmény	43
Az év végi vizsga javasolt anyaga	44
Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után	44
Az „A” tagozat végén	44
Legyen képes	44
Rendelkezzék	44

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül) _____	44
A tanuló ismerje _____	44
Legyen képes _____	44
A művészeti záróvizsga követelményei _____	45
A vizsga részei _____	45
A vizsga tartalma _____	45
„A” tagozat _____	45
„B” tagozat _____	45
A vizsga értékelése _____	45

PENGETŐS TANSZAK

TAMBURÁK

Az alapfokú tamburaoktatás – figyelembe véve a hangszer hagyományos használatát – magába foglalja a prímtambura, valamint a basszprím és a tamburakontra (E kontra) ismeretanyagának tanítását.

A tambura bőgő oktatási terve a vonós bőgő oktatási tervéhez igazodik.

A tamburafélék oktatási terve kvart hangolású, E alapú hangszerekre készült.

A tamburatanítás feladatai

Tudatosítsa

- a tervszerű és rendszeres munka szükségességét,
- a gyakorlás módszereit.

A tanuló ismerje meg

- a hangszercsalád és hangszere kialakulásának történetét,
- a tamburajáték hagyományos területeit és ezek zenei jellemzőit.

Sajátítsa el

- a könnyed pengetést és laza pergetést,
- a laza billentést, amelyből kialakul a gyors, virtuóz dallamvezetés.

Ismerje meg

- azokat a modális harmóniákat, illetve harmóniafűzéseket, amelyek a népi hangszerelésre jellemzőek,
- az együtt zenélés alapkövetelményeit,
- a népi variációs, rögtönzésszerű hangszeres dallamvezetés alapvető szabályait.

Váljon nyitottá

- más népi hangszerek, más népek zenéje, más zenei műfajok, művészeti ágak iránt. A tamburazene tanulásával a tanuló nem csak a magyar, hanem más európai népek (délsláv, bolgár, török stb.) zenéjével is megismerkedhet, széleskörűen gazdagítva zenei műveltségét.

PRÍMTAMBURA

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyermekdalok, kis hangterjedelmű népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése, tamburán való megszólaltatása, különböző kezdőhangokról indítva, egy majd két húron, első fekvésben, az üres húrok gyakori használatával, helyes test-, hangszer- és kéztartással, húrlefogással, pengető tartással, egy pengetési irány alkalmazásával.
- A hangszer hangolásának, a törzshangok helyének megismerése.
- A hangsúlyos és hangsúlytalan pendítés, az egész, fél, negyed, nyolcad hangérték és szünet értékek megfigyelése és megkülönböztetése.
- Kötött és elválasztott dallamhangok alkalmazása.

Ajánlott tananyag

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerekhez kapcsolódó példatárai, előkészítő és hangszer-iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor
A tanulók általános iskolai ének-zene tankönyvének gyermek- és népdalanyaga.
Más, tetszőleges kis ambitusu, egyszerű ritmikájú magyar vagy déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, gyermekdal, népdal, mérsékelt tempójú táncdallam.

Követelmény

Helyes test-, hangszer- és kéztartás.

Gyermekdalok, népdalok éneklése, tamburán való megszólaltatása a tanult technikai szinten.

A hangszer hangolásának, a törzshangok helyének ismerete.

A hangsúlyos és hangsúlytalan pendítés, az egész, fél, negyed, nyolcad hangérték és szünet értékek megkülönböztetése.

Kötött és elválasztott dallamhangok alkalmazása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három különböző karakterű, egymáshoz illeszkedő gyermekdal, népdal, egyszerűbb táncdallam előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló közreműködésével, kíséretével.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyermekdalok, kis hangterjedelmű népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése, tamburán való megszólaltatása, különböző kezdőhangokról indítva, egy majd két húron, első fekvésben, az üres húrok gyakori használatával, helyes test-, hangszer- és kéztartással, húrlefogással, pengető tartással, kétféle pengetési irány alkalmazásával.
- További követelmény a hangszer hangolásának, a törzshangok helyének, a hangsúlyos és hangsúlytalan pendítés, a pengetési irányokhoz, ujjrendhez kötődő speciális jelzések ismerete, a páros és páratlan lüktetés, az egész, fél, negyed, nyolcad hangérték és szünet értékek megkülönböztetése.
- Kötött és elválasztott dallamhangok alkalmazása.
- Improvizatív játék motivikus zenei egységekkel, dallamsorokkal, periódusokkal.
- Hangközök, köztük a kis és nagy szekund, G és D alapú hangsorok ismerete, játéka.

Ajánlott tananyag

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, előkészítő és hangszer-iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

A tanulók általános iskolai ének-zene tankönyvének gyermek- és népdalanyaga.

Más, tetszőleges kis ambitusu, egyszerű ritmikájú magyar vagy déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, gyermekdal, népdal, mérsékelt tempójú táncdallam.

Követelmény

Helyes test-, hangszer- és kéztartás, húrlefogás, pengető tartás.

A tanult gyermekdalok, népdalok éneklése, tamburán való megszólaltatása az évfolyam technikai szintjén.

A pengetési irányokhoz, ujjrendhez kötődő speciális jelzések ismerete.

A páros és páratlan lüktetés.

Hangközök, G és D alapú hangsorok ismerete, játéka.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három különböző karakterű, egymáshoz illeszkedő gyermekdal, népdal, egyszerűbb táncdallam előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló közreműködésével, kíséretével.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyermekdalok, kis hangterjedelmű népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése, tamburán való megszólaltatása, különböző kezdőhangokról indítva, két húron, első–második fekvésben, az üres húrok gyakori használatával, helyes test-, hangszer- és kéztartással, szabályos pengető fogással, húrlefogással, kétféle pengetési irány alkalmazásával.
- A hangsúlyos és hangsúlytalan pengetés, kötött és elválasztott dallamhangok, az ujjrend helyes alkalmazása, a páros és páratlan lüktetés, az egész, fél, negyed, nyolcad hangérték és szünet értékek megkülönböztetése.
- Hangközök, A és E alapú hangsorok ismerete, helyes ujjrenddel történő játéka.
- A törzshangok olvasása c1–g2 hangterjedelemben, kötött (legato), és elválasztott (staccato, tenuto) dallamhangok, hangcsoportok megszólaltatása
- Hangos és halk játék.
- Tetraton, dó- és la–pentachord hangkészletben szabad variációk, akár önálló dallamsorok, periódusok improvizálása, motívumok, dallamok azonosságának és különbségének felismerése.

Ajánlott tananyag

Szendrődi Ferenc: Tamburaiskola I. (előkészületben)

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerekhez kapcsolódó példatárjai, előkészítő és hangszer–iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor
A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének gyermek– és népdalanyaga.

Más, tetszőleges kis ambitusu, egyszerű ritmikájú magyar vagy déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, gyermekdal, népdal, mérsékelt tempójú táncdallam.

Követelmény

Megfelelő testtartás, hangszer-tartás, kéztartás, pengető fogás.

Szabályos húrlefogás, kétféle pengetési irány alkalmazása.

Egyszólamú dallam játék pengetve.

Legato, törésmentes dallamvezetés.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három – négy különböző karakterű, egymáshoz illeszkedő gyermekdal, népdal, egyszerűbb táncdallam előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló közreműködésével, kíséretével.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kis-, és közepes hangterjedelmű népdalok, ill. hangszeres dallamok hallás utáni, és kottából történő megtanulása, megszólaltatása egyszerűbb variációkkal, azonosság, hasonlóság, különbség felismerésével, különböző kezdőhangokról indítva, a használatba vett hangtartomány fokozatos bővítésével, fekvésjáték használatával, helyes test-, hangszer- és kéztartással, szabályos pengető fogással, húrlefogással, kétféle pengetési irány alkalmazásával, a negyed hangértékek hármassal történő kitöltésével.
- Gyakorlatok aszimmetrikus ritmusú táncdallamok megszólaltatásához hangsúlyok, belső hangsúly, alkalmazásával.
- Tizenhatod hangérték és szünet, triola, szinkópa, valamint az esztam kísérettípus ismerete.
- A hangok olvasása c_1 – d^2 közötti hangterjedelemben. Formai ismeretek megalapozása.
- Dó–pentachord, dó–hexachord, lá–pentachord, lá–pentaton hangsorok ismerete, hangnemek tudatosítása, dúr skálák felépítése, játéka 2#, 2b előjegyzésig.
- Együtt játék a tanárral, másik tamburás tanulóval.

Ajánlott tananyag

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárjai, előkészítő és hangszer–iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Vujjicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének gyermek– és népdalanyaga.

Más, tetszőleges kis ambitusu, egyszerű ritmikájú magyar vagy déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, gyermekdal, népdal, mérsékelt tempójú táncdallam.

Követelmény

Szabályos húrlefogás.

Kétféle pengetési irány alkalmazása.

Egyszólamú dallamjáték, fekvésben, hármassal történő alkalmazásával.

Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása dallamjátékban.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, egymáshoz illeszkedő gyermekdal, népdal, egyszerűbb táncdallam előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló, illetve brácsambura közreműködésével.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Közepes hangterjedelmű hangszeres táncdallamok, ill. népdalok megtanulása a szokott módon, megszólaltatása stílusos díszítésekkel, variációkkal, a harmadik és negyedik fekvés igénybevételevel, kvint transzpozíciók használatával.
- Aszimmetrikus ritmusú (5/8, 7/8) táncdallamok megszólaltatása, finom belső hangsúlyok alkalmazásával.
- A gyors esztam és a lassú dúvő kísérettípus ismerete.
- A hangok olvasása c_1 – e^3 közötti hangterjedelemben.

- Kromatikus fríg hangkészletben önálló dallamsorok, periódusok improvizálása.
- Tercmenetek játéka.
- Módosított hangok használata.
- Dúr skálák felépítése, játéka 3#, 3b, összhangzatos moll skálák 2#, 2b előjegyzésig, a húrúváltások, fekvésváltások könnyed technikai kivitelezésével.
- Negyed értékeken hármás és ötös pergetés alkalmazása.
- Váltóhangos díszítések.
- Az helyes ujjazat szerepének tudatosítása.
- Dúr, moll hármashangzatok ismerete.
- Halkítás – erősítés, árnyalt dinamika, helyes hangsúlyozás használata.
- A hangszín változtatás pengetés technikai ismerete, a kettőzött húron való játék meghatározó szerepének tudatosítása a népzene stílusos megszólaltatásában.
- Együtt játék a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, népi brácsa, harmonika, dob stb.) tanulóval.

Ajánlott tananyag

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerekhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret– és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének népdalanyaga.

Pesovár Ferenc: A juhait kereső pásztor (Székesfehérvár 1983)

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Más, tetszőleges hétfokú, egyszerű ritmikájú magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, mérsékelt tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Követelmény

Dallamjáték fekvésben, hármás és ötös pergetés alkalmazásával.

Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása.

Díszítések, terc menetek a dallamjátékban.

A gyors esztam és dúvó kísérettípus, az aszimmetrikus ritmusképletek ismerete.

Árnyalt dinamika.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, köztük aszimmetrikus ritmusú, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal stílusos előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló közreműködésével.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Élénkebb tempójú hangszeres táncdallamok, ill. népdalok megszólaltatása stílusos díszítésekkel, a népzenei–, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben, az ötödik és hatodik fekvés igénybevételével, kvint transzpozíciók használatával, az üres húrok segítségével megszólaltatható bourdon többszólamúság lehetőségének kihasználásával.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 9/8) táncdallamok megszólaltatása, finom belső hangsúlyok alkalmazásával.
- A gyors esztam, a lassú–, és a gyors dúvó kísérettípus ismerete, a tánc típusok formai elemzése.
- Dominánsseptim akkordok, dúr és moll akkordok fordításainak ismerete.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján.
- Az alteráció fogalma.

- A formai ismeretek bővítése.
- Skálajáték egy húron. Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban.
- Egyszerűbb akkordfogások.
- Játék f, mf, p, pp dinamikai tartományokban.
- Hangszer specifikus díszítések a kettőzött húron.
- Játék biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, koncerten és tánckísérő funkcióban a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, népi brácsa, klarinét, furulya, duda, harmonika, cimbalom, dob, stb.) tanulókkal, hangszeres népzenei együttesrel (pl. tamburazenekarral, vonós, cimbalmos együttes).

Ajánlott tananyag

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerekhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret–, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Virágvölgyi Márta: Bogyiszlói népzene)

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II.CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Összetett ritmikájú magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez–, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó népzenei dallamtár, eredeti hangzó anyag.

Követelmény

Dallamjáték bourdon kíséret alkalmazásával.

Díszítések a kettőzött húron.

A gyors esztam a lassú és gyors dúvó egyenletes megszólaltatása.

Dinamika stílusos alkalmazása, játék a forte dinamikai tartomány használatával.

Tempótartás szóló és kísérő szerepkörben.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három igényes népzenei darab és egy önállóan összeállított táncfűzér, táncrend előadása koncerten, táncházban.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A játéktechnika tökéletesítése révén gyors tempójú hangszeres táncdallamok, megszólaltatása stílusos diatonikus és kromatikus körülírásokkal, futamokkal, triolással, a kettőzött húron szekundos díszítésekkel, a népzenei–, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 11/8) táncdallamok, parlando–robato dallamok megformálása érzékeny artikulációval, folyamatos pergetéssel, magas hangfekvéseket érintve.
- A formai ismeretek bővítése, a tánc típusok ismerete, kíséret önálló harmonizálásának, akkordmenetek felismerésének előkészítése, a moduláció fogalma, felismerése, négyeshangzatok alkalmazása.
- Dúr és moll skálák játéka 5#, 5b előjegyzésig, a húr és fekvésváltások könnyed technikai kivitelezésével, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Akkordfogások bővítése.
- Játék ff, f, mf, p, pp dinamikai tartományokban, tiszta intonációval, az optimális hangszín megtartásával az oktáv váltások során is.
- A hangterjedelem kibővítése kromatikus c1–a3–ig.

- Hosszabb játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, koncerten és tánc kísérő funkcióban a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, klarinét, furulya, duda, harmonika, cimbalom, dob, stb.) tanulóval, népdalkörrel, hangszeres népzenei együttesel (vonós–cimbalmos együttes, vegyes összetételű zenekar stb.) tamburazenekarral.

Ajánlott tananyag

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerekhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret–, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Virágvölgyi Márta: Bogviszlói népzene)

Vujicsics Tihomér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Összetett ritmikájú magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó népzenei dallamtár, eredeti hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok, kazetták (magyar, szerb, horvát, dalmát, bosnyák stb.)

Követelmény

Parlando–rubato dallamjáték pergetve.

Díszítések a kettőzött húron.

A tánc típusok ismerete.

Dinamika, artikuláció stílusos alkalmazása.

Tiszta intonáció valamennyi dinamikai tartományban.

Játék élénk tempóban, magas hangfekvéseket érintve.

Hosszabb játékfolyamatban is biztos tempótartás.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három hosszabb népzenei darab és egy táncrend, táncfűzér.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig elsajátított játéktechnikai zenei ismeretek összefoglalása, az önálló ismeretbővítés, tanulás motivációjának kialakítása (dallamtanulás, lejegyzés).
- A hatékony és eredményes gyakorlás módszereinek tudatosítása.
- A futamtechnika, díszítéstechnika fejlesztése, tempók érzékeny beállítása.
- Népzenei folyamatok elemzése, a hagyományőrzés indítékainak feltárása.
- Kromatikus skálák.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két–két és 1/2 oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húr váltások, fekvésváltások az ujjazat, a pengetés és pergetéstechnika, a helyes hangszer tartás, pengetőfogás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a zenei elemzés, értelmezés, a variációképzés területén is.
- Zenei, előadói élményt keltő játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Szendrődi Ferenc: Tamburaiskola I. (előkészületben)

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerekhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Vujicsics Tihámér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Helyes hangszerartás, kéztartás, pengető fogás.

A tánc típusok, kísérettípusok, az aszimmetrikus ritmusok ismerete.

Tiszta intonáció, törésmentes dallamvezetés.

A tanult hangszeres játéktechnikai elemek természetes, könnyed alkalmazása.

Hosszabb játékfolyamat teljesítése a zenei karaktereknek megfelelő előadásmóddal, biztos tempótartás.

A dinamika lehetőségek kihasználása a stílus adta kereteken belül.

Kamaraegyüttesi, zenekari közreműködés változatos módokon.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Hosszabb népzenei összeállítás és egy táncrend, táncfűzér.

BASSZPRÍMTAMBURA (ÉS CSELLÓTAMBURA)

A követelmények és a tanítás szakirányú feladatainak tekintetében a basszprímtambura és a – vele rokon zenei funkciót betöltő – csellótambura tanterv azonos a prímtambura tantervével. A prímtamburától részleges eltérő zenekari szerepük indokolja a 3. évfolyamtól az alábbi kiegészítéseket, hangsúly áthelyezéseket.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- A hangszer hangolásának ismerete, a basszprímtambura helyes tartása, a pengetés–technika transzferálása a megváltozott menzurális viszonyok kapcsán.
- Basszprím szólamok párhuzamos mozgással és ellenmozgással, heterofon dallam és terc párhuzam, improvizatív és rögzült motívumokból építkező obligát szólam.

Követelmény

Dallamjáték fekvésben.

Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása.

Dallam és terc szólam ismerete.

A basszprím szólam rögzült motívumainak ismerete, használata.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, köztük aszimmetrikus ritmusú, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando rubato népdal stílusos előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló közreműködésével.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- A basszprímtambura vertikális pozíciója a tamburazenekari szólambeosztásban.
- Hangképet, hangzást, diszsonancia–konszonancia váltakozását meghatározó szólamának stíluskeretei.

Követelmény

A basszprímszólam rögzült motívumainak használata.

A zenekari hangzás hiányzó, érzékeny hangjainak megtalálása.

A zenei kreativitás improvizatív megnyilvánulása a basszprím játékban.

A stílusismeret és a zenei ízlés megalapozottsága.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három igényes népzenei darab és egy önállóan összeállított táncfűzér, táncrend előadása koncerten, táncházban.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Közelítés – távolodás a prím szólam vonzásában, a harmóniamenet determinációjában.
- A terc–karakterű (tercszönyeg, tercfelhő), a kvinterősítő, a dallamot segítő basszprímszólam.
- A dallam leegyszerűsödése, augmentáltlódása, vagy dúsítása, diminúciója a basszprímszólamokban.
- A sorvégi átvezető frázisok, nyugvóhangok, ritmikai kiegészítő motívumok stilisztikai jelentősége.

Követelmény

Dallam és terc szólam, a harmóniamenet ismerete.

A zenekari hangzás hiányzó, érzékeny hangjainak megtalálása.

A stílusismeret és a zenei ízlés megalapozottsága.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három hosszabb népzenei darab és egy táncrend, táncfűzér.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- A basszprím, mint szólóhangszer, mint terc–tambura.
- A basszprímszólam zenekari összetételtől függő determinációi.
- Az improvizált harmadik szólam (harmad szólam) szerepe a déli szláv tamburazenekari hagyományban.

Követelmény

Dallamismeret.
A harmonizáció ismerete.
A zenekari hangzásba való érzékeny illeszkedés.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Hosszabb népzenei összeállítás és egy táncrend, táncfűzér.

BRÁCSTAMBURA

A követelmények és a tanítás szakirányú feladatainak tekintetében a brácstambura tanterv azonos a prímstambura tantervével. A prímstamburától eltérő zenekari szerepe – akkordikus és ritmikai kísérő funkciója – indokolja a 3. évfolyamtól az alábbi kiegészítéseket, hangsúly áthelyezéseket.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer hangolásának ismerete, a brácstambura helyes tartása, a pengetés– pergetés technika transzferálása. Alkalmazkodás a megváltozott menzurális viszonyokhoz.
- Kíséret dúr és moll, valamint dominánsszeptim akkordokkal.
- A kvint transzpozíciók készség szintű megvalósítása.
- Aszimmetrikus ritmusú (5/8, 7/8) táncdallamok kísérete, finom belső hangsúlyok alkalmazásával.
- A gyors esztam és a lassú dűvő kísérettípus ismerete.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján is.
- A ritmikailag pontos brácstambura játék megalapozása, a gyors és pontos harmóniaváltás előkészítése.
E–dúr, e–moll, A–dúr, a–moll, D–dúr, C–dúr, Cisz–dúr, Cisz–moll, f–moll, g–moll akkordok lefogásának gyakorlása.
- Húrlefogás hüvelykujjal.

Követelmény

Az esztam, gyors esztam és dűvő kísérettípus ismerete.
Egyszólamú dallam kísérete dúr, moll és dominánsszeptim akkordokkal.
Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása dallamjáték kíséretében.
Árnyalt dinamika, pontos ritmika.
Szokásos akkordmenetek, kíséreti sémák memorizálása.
A D–dúr akkord biztos, hagyományos fogása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, köztük aszimmetrikus ritmusú, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal stílusos előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló közreműködésével.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A brácstambura vertikális pozíciója a tamburazenekari szólambeosztásban.
- Tonalitást, hangképet, hangzást, kísérettípust meghatározó szólamának stíluskeretei.
- Élénkebb tempójú hangszeres táncdallamok, ill. népdalok harmonizálása és kísérete a népzenei-, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 9/8) táncdallamok kísérete, finom belső hangsúlyok alkalmazásával.
- A gyors esztam, a lassú-, és a gyors dúvő kísérettípus ismerete, a tánc típusok formai elemzése.
- Kíséret dūr és moll, valamint dominánsseptim alap akkordokkal, és fordításaikkal.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján is.
- F–dūr, G–dūr, B–dūr, H–dūr, h–moll, c–moll, d–moll akkordok lefogásának gyakorlása.
- A ritmikailag pontos brácstambura játék, a gyors és pontos harmóniaváltás gyakorlása.

Követelmény

Az gyors esztam a lassú és gyors dúvő kísérettípus ismerete.

Pontos, gyors harmóniaváltás.

Szokásostól eltérő akkordmenetek.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három igényes népzenei darab és egy önállóan összeállított táncfűzér, táncrend előadása koncerten, táncházban.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Bourdon–kíséret brácstamburán.
- Hiányos akkordok használatának lehetőségei.
- A brácstambura szerepe s sorvégi zárlatok ritmikai kiegészítő motívumok megszólaltatásában.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 11/8) táncdallamok, parlando–rubato dallamok kíséretének technikai előkészítése.
- A formai ismeretek bővítése.
- A tánc típusok ismerete.
- Kíséret az eddig tanult akkordokkal.
- A akkordmenetek önálló kialakításának, felismerésének előkészítése.
- A moduláció fogalma, felismerése.
- Négyeshangzatok és fordításaik alkalmazása.
Játék ff, f, mf, p, pp dinamikai tartományokban, tiszta intonációval.
- A tonalitásérzék fejlesztése.
- Hosszabb játékfolyamat teljesítése E, A, C, D, G, dūr– és moll hármás és négyeshangzatok megszólaltatásával, biztos tempó tartással, koncerten és tánc kíséző funkcióban.

Követelmény

Aszimmetrikus ritmusképletek ismerete, használata.
Dinamikai lehetőségek stílusos kihasználása.
Parlando– rubato dallamok kísérete folyamatos pergetéssel.
Biztos tempótartás.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három hosszabb népzenei darab és egy táncrend, táncfűzér.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig elsajátított játéktechnikai zenei ismeretek összefoglalása, az önálló ismeretbővítés, tanulás motivációjának kialakítása (dallamtanulás, lejegyzés, harmonizálás).
- A hatékony és eredményes gyakorlás módszereinek tudatosítása.
- A tempók érzékeny beállítása.
- Népzenei folyamatok elemzése, a hagyományőrzés indítékainak feltárása.
- Automatizmusok kialakítása a helyes hangszertartás, kéztartás, tempótartás, gyors akkordváltás, ismert, vagy ismeretlen dallam rögtönzött kíséretének megvalósítása területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a harmonizálás területén.
- Zenei, előadói élményt keltő játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással változatos kamarazenei összeállításokban.

Követelmény

Automatizmusok a helyes hangszertartás, kéztartás, tempótartás, gyors akkordváltás terén.
Rögtönzött kíséret megszólaltatása.
Aszimmetrikus ritmusképletek ismerete, használata.
Önálló harmonizálás.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

Hosszabb népzenei összeállítás és egy táncrend, táncfűzér.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek.

PRÍMTAMBURA

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kis-, és közepes hangterjedelmű népdalok, ill. hangszeres dallamok hallás utáni, és kottából történő megtanulása, megszólaltatása egyszerűbb variációkkal, azonosság, hasonlóság, különbség felismerésével, különböző kezdőhangokról indítva, a használatba vett hangtartomány fokozatos bővítésével, fekvésvjáték használatával, helyes test-, hangszer- és kéztartással, szabályos pengető fogással, húrlefogással, kétféle pengetési irány alkalmazásával, a negyed hangértékek hármassal pergetéssel történő kitöltésével.
- Gyakorlatok aszimmetrikus ritmusú táncdallamok megszólaltatásához hangsúlyok, belső hangsúly, alkalmazásával.
Tizenhatod hangérték és szünet, triola, szinkópa, valamint az esztam kísérettípus ismerete.
- A hangok olvasása c1– d² közötti hangterjedelemben. Formai ismeretek megalapozása.
- Dó–pentachord, dó–hexachord, lá–pentachord, lá–pentaton hangsorok ismerete, hangnemek tudatosítása, dúr skálák felépítése, játéka 2#, 2b előjegyzésig.
- Együtt játék a tanárral, másik tamburás tanulóval.

Ajánlott tananyag

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, előkészítő és hangszer–iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor
Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)
A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének gyermek–, és népdalanyaga.
Más, tetszőleges kis ambitusu, egyszerű ritmikájú magyar vagy déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, gyermekdal, népdal, mérsékelt tempójú táncdallam.

Követelmény

Helyes test-, hangszer- és kéztartás.
Szabályos húrlefogás.
Kétféle pengetési irány alkalmazása.
Egyszólamú dallamjáték, fekvésben, hármassal pergetés alkalmazásával.
Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása dallamjátékban.
A negyed hangértékek hármassal pergetéssel történő kitöltése.
Az esztam kísérettípus ismerete.
A zenei kreativitás megnyilvánulása: variációk.
Hat és hétfokú hangkészletben szabad variációk, önálló dallamsorok, periódusok improvizálása.
A kottából történő tanulás bevezetése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Öt különböző karakterű, egymáshoz illeszkedő gyermekdal, népdal, egyszerűbb táncdallam előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló illetve brácsatambura közreműködésével.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Közepes hangterjedelmű hangszeres táncdallamok, ill. népdalok megtanulása a szokott módon, megszólaltatása stílusos díszítésekkel, variációkkal, a harmadik és negyedik fekvés igénybevételével, kvint transzpozíciók használatával.
- Aszimmetrikus ritmusú (5/8, 7/8) táncdallamok megszólaltatása, finom belső hangsúlyok alkalmazásával.
- A gyors esztam és a lassú dúvó kísérettípus ismerete.
- A hangok olvasása c_1-e^3 közötti hangterjedelemben. Kromatikus fríg hangkészletben önálló dallamsorok, periódusok improvizálása.
- Tercmenetek játéka.
- Módosított hangok használata.
- Dúr skálák felépítése, játéka 3#, 3b, összhangzatos moll skálák 2#, 2b előjegyzésig, a húr váltások, fekvésváltások könnyed technikai kivitelezésével. Negyed értékeken hármás és ötös pergetés alkalmazása.
- Váltóhangos díszítések.
- Az helyes ujjazat szerepének tudatosítása.
- Dúr, moll hármashangzatok ismerete.
- Halkítás – erősítés, árnyalt dinamika, helyes hangsúlyozás használata.
- A hangszín változtatás pengetés technikai ismerete, a kettőzött húron való játék meghatározó szerepének tudatosítása a népzene stílusos megszólaltatásában.
- Együtt játék a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, népi brácsa, harmonika, dob, stb.) tanulóval.

Ajánlott tananyag

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerekhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének népdalanyaga.

Pesovár Ferenc: A juhait kereső pásztor (Székesfehérvár 1983)

Vujicsics Tihámér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Más, tetszőleges hétfokú, egyszerű ritmikájú magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, mérsékelt tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Követelmény

Dallamjáték fekvésben, hármás és ötös pergetés alkalmazásával.

Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása.

Díszítések, terc menetek a dallamjátékban.

A gyors esztam és dúvó kísérettípus, az aszimmetrikus ritmusképletek ismerete.

Árnyalt dinamika.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, köztük aszimmetrikus ritmusú, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal stílusos előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló közreműködésével.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Élénkebb tempójú hangszeres táncdallamok, ill. népdalok megszólaltatása stílusos díszítésekkel, a népzenei-, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben, az ötödik és hatodik fekvés igénybevételével, kvint transzpozíciók használatával, az üres húrok segítségével megszólaltatható bourdon többszólamúság lehetőségének kihasználásával.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 9/8) táncdallamok megszólaltatása, finom belső hangsúlyok alkalmazásával. A gyors esztam, a lassú-, és a gyors dúvó kísérettípus ismerete, a tánc típusok formai elemzése.
- Dominánsseptim akkordok, dúr és moll akkordok fordításainak ismerete.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján.
- Az alteráció fogalma.
- A formai ismeretek bővítése.
- Skálajáték egy húron. Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban.
- Egyszerűbb akkordfogások.
- Játék f, mf, p, pp dinamikai tartományokban.
- Hangszer specifikus díszítések a kettőzött húron.
- Játék biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, koncerten és tánc kísérő funkcióban a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, népi brácsa, klarinét, furulya, duda, harmonika, cimbalom, dob, stb.) tanulóval, hangszeres népzenei együttesel (pl. tamburazenekarral, vonós, cimbalmos együttes).

Ajánlott tananyag

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerekhez kapcsolódó példatárai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Virágvölgyi Márta: Bogyszlói népzene)

Vujicsics Tihámér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Összetett ritmikájú magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó népzenei dallamtár, eredeti hangzó anyag.

Követelmény

Dallamjáték bourdon kíséret alkalmazásával.

Díszítések a kettőzött húron.

Skálajáték egy húron. Dúr és moll skálák 4#, 4b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban.

Egyszerűbb akkordfogások.

Játék f, mf, p, pp dinamikai tartományokban.

A gyors esztam a lassú és gyors dúvó egyenletes megszólaltatása.

Dinamika stílusos alkalmazása, játék a forte dinamikai tartomány használatával.

Tempótartás szóló és kísérő szerepkörben.

Az alteráció fogalmának ismerete.

A formai ismeretek bővítése.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három igényes népzenei darab és egy önállóan összeállított táncfűzér, táncrend előadása koncerten, tánc házban.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A játéktechnika tökéletesítése révén gyors tempójú hangszeres táncdallamok, megszólaltatása stílusos diatonikus és kromatikus körülírásokkal, futamokkal, triolás, a kettőzött húron szekundos díszítésekkel, a népzenei-, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 11/8) táncdallamok, parlando–rubato dallamok megformálása érzékeny artikulációval, folyamatos pergetéssel, magas hangfekvéseket érintve.
- A formai ismeretek folyamatos bővítése, a tánc típusok ismerete, kíséret önálló harmonizálásának, akkordmenetek felismerésének előkészítése, a moduláció fogalma, felismerése, négyeshangzatok alkalmazása.
- Dúr és moll skálák játéka 5#, 5b előjegyzésig, a húr és fekvésváltások könnyed technikai kivitelezésével, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Akkordfogások bővítése.
- Játék ff, f, mf, p, pp dinamikai tartományokban, tiszta intonációval, az optimális hangszín megtartásával az oktáv váltások során is.
- A hangterjedelem kibővítése kromatikus c^1 – a^3 –ig.
Hosszabb játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, koncerten és tánc kíséret funkcióban a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, klarinét, furulya, duda, harmonika, cimbalom, dob, stb.) tanulóval, népdalkörrel, hangszeres népzenei együttesel (vonós–cimbalmos együttes, vegyes összetételű zenekar stb.) tamburazenekarral.

Ajánlott tananyag

Szendrődi Ferenc: Tamburaiskola I. (előkészületben)

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerre kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Virágvölgyi Márta: Bogyiszlói népzene)

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Összetett ritmikájú magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyi és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó népzenei dallamtár, eredeti hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok, kazetták (magyar, szerb, horvát, dalmát, bosnyák stb.)

Követelmény

Dúr és moll skálák 5#, 5b előjegyzésig.

Húr és fekvésváltások könnyed technikai kivitelezéssel.

Parlando–rubato dallamjáték pergetve.

Díszítések a kettőzött húron.

A tánc típusok ismerete.

Dinamika, artikuláció stílusos alkalmazása.

Tiszta intonáció valamennyi dinamikai tartományban.

Játék élénk tempóban, magas hangfekvéseket érintve.

Hosszabb játékfolyamatban is biztos tempótartás.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

A moduláció fogalma, felismerése

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három hosszabb népzenei darab és egy táncrend, táncfűzér.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig elsajátított játéktechnikai zenei ismeretek összefoglalása, az önálló ismeretbővítés, tanulás motivációjának kialakítása (dallamtanulás, lejegyzés).
- A hatékony és eredményes gyakorlás módszereinek tudatosítása.
- A futamtechnika, díszítéstechnika fejlesztése, tempók érzékeny beállítása. Népzenei folyamatok elemzése, a hagyományörzés indítékainak feltárása.
- Kromatikus skálák.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két–két és 1/2 oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húr váltások, fekvésváltások az ujjazat, a pengetés és pergetéstechnika, a helyes hangszertartás, pengetőfogás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a zenei elemzés, értelmezés, a variációképzés területén is.
- Zenei, előadói élményt keltő játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Szendródi Ferenc: Tamburaiskola I. (előkészületben)

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerekhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret–, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Helyes hangszertartás, kéztartás, pengető fogás.

A tánc típusok, kísérettípusok, az aszimmetrikus ritmusok ismerete.

Tiszta intonáció, törésmentes dallamvezetés.

A tanult hangszeres játéktechnikai elemek természetes, könnyed alkalmazása.

Hosszabb játékfolyamat teljesítése a zenei karaktereknek megfelelő előadásmóddal, biztos tempótartás.

A dinamika lehetőségek kihasználása a stílus adta kereteken belül.

Kamaraegyüttesi, zenekari közreműködés változatos módokon.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

A hangszernek megfelelő népi dallamok stílushű előadása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Hosszabb népzenei összeállítás és egy táncrend, táncfűzér.

BASSZPRÍMTAMBURA (ÉS CSELLÓTAMBURA)

A követelmények és a tanítás szakirányú feladatainak tekintetében a basszprímtambura és a – vele rokon zenei funkciót betöltő – csellótambura tanterv azonos a prímtambura tantervével. A prímtamburától részleges eltérő zenekari szerepük indokolja a 3. évfolyamtól az alábbi kiegészítéseket, hangsúly áthelyezéseket.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer hangolásának ismerete, a basszprímtambura helyes tartása, a pengetés–technika transzferálása a megváltozott menzurális viszonyok kapcsán.
- Basszprím szólamok párhuzamos mozgással és ellenmozgással, heterofon dallam és tercparhuzam, improvizatív és rögzült motívumokból építkező obligát szólam.

Követelmény

A hangszer hangolásának, helyes tartásának, a pengetés–technikájának ismerete.

Dallamjáték fekvésben.

Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása.

Dallam és terc szólam ismerete.

A basszprímszólam rögzült motívumainak ismerete, használata.

Együttműködés a prímtamburával.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, köztük aszimmetrikus ritmusú, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal stílusos előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló közreműködésével.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A basszprímtambura vertikális pozíciója a tamburazenekari szólambeosztásban.

Hangképet, hangzást, diszszonancia–konszonancia váltakozását meghatározó szólamának stíluskeretei.

Követelmény

A basszprímszólam rögzült motívumainak használata.

A zenekari hangzás hiányzó, érzékeny hangjainak megtalálása.

A zenei kreativitás improvizatív megnyilvánulása a basszprím játékban.

A stílusismeret és a zenei ízlés megalapozottsága.

Az együttműködés, nyitottság, empátia a zenekari játékban.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három igényes népzenei darab és egy önállóan összeállított táncfűzér, táncrend előadása koncerten, táncházban.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- Közelítés – távolodás a prímshólam vonzásában, a harmóniamenet determinációjában.
- A terc-karakterű (tercszónyeg, tercfelhő), a kvinterősítő, a dallamot segítő basszprímshólam.
- A dallam leegyszerűsödése, augmentálódása, vagy dúsítása, diminúciója a basszprímshólamokban.
- A sorvégi átvezető frázisok, nyugvóhangok, ritmikai kiegészítő motívumok stilisztikai jelentősége.

Követelmény

Dallam és terc szólam, a harmóniamenet ismerete.

A zenekari hangzás hiányzó, érzékeny hangjainak megtalálása.

A stílusismeret és a zenei ízlés megalapozottsága.

A repertoár folyamatos bővítése.

A magyar népzenei anyag eredeti felvételekből való megismerése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három hosszabb népzenei darab és egy táncrend, táncfűzér.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- A basszprím, mint szólóhangszer, mint terc-tambura.
- A basszprímshólam zenekari összetételtől függő determinációi.
- Az improvizált harmadik szólam (harmad szólam) szerepe a déli szláv tamburazenekari hagyományban.

Követelmény

Dallamismeret.

A harmonizáció ismerete.

A zenekari hangzás hiányzó, érzékeny hangjainak megtalálása.

A repertoár folyamatos bővítése.

A nemzetiségi népzenei anyag eredeti felvételekből való megismerése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Hosszabb népzenei összeállítás és egy táncrend, táncfűzér.

BRÁCSAMBURA

A követelmények és a tanítás szakirányú feladatainak tekintetében a brácsambura tanterv azonos a prímambura tantervével. A prímamburától eltérő zenekari szerepe – akkordikus és ritmikai kísérő funkciója – indokolja a 3. évfolyamtól az alábbi kiegészítéseket, hangsúly áthelyezéseket.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A hangszer hangolásának ismerete, a brácsambura helyes tartása, a pengetés– pergetés technika transzferálása. Alkalmazkodás a megváltozott menzurális viszonyokhoz.
- Kíséret dúr és moll, valamint dominánsseptim akkordokkal.
- A kvint transzpozíciók készség szintű megvalósítása. Aszimmetrikus ritmusú (5/8, 7/8) táncdallamok kísérete, finom belső hangsúlyok alkalmazásával.
- A gyors esztam és a lassú dűvő kísérettípus ismerete.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján is.
- A ritmikailag pontos brácsambura játék megalapozása, a gyors és pontos harmóniaváltás előkészítése.
- E–dúr, e–moll, A–dúr, a–moll, D–dúr, C–dúr, Cisz–dúr, Cisz–moll, f–moll, g–moll akkordok lefogásának gyakorlása.
- Húrlefogás hüvelykujjal.

Követelmény

Az esztam, gyors esztam és dűvő kísérettípus ismerete.
Egyszólamú dallam kísérete dúr, moll és dominánsseptim akkordokkal.
Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása dallamjáték kíséretében.
Árnyalt dinamika, pontos ritmika.
Szokásos akkordmenetek, kíséreti sémák memorizálása.
A tanult akkordok biztos intonálása.
A repertoár folyamatos bővítése.
A magyar népzenei anyag eredeti felvételekből való megismerése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, köztük aszimmetrikus ritmusú, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal stílusos előadása, a tanár, illetve felsőbb évfolyamos tanuló közreműködésével.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A brácsambura vertikális pozíciója a tamburazenekari szólambeosztásban.
- Tonalitást, hangképet, hangzást, kísérettípust meghatározó szólamának stíluskeretei.
- Élénkebb tempójú hangszeres táncdallamok, ill. népdalok harmonizálása és kísérete a népzenei–, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 9/8) táncdallamok kísérete, finom belső hangsúlyok alkalmazásával.
- A gyors esztam, a lassú–, és a gyors dűvő kísérettípus ismerete, a tánctípusok formai elemzése.
- Kíséret dúr és moll, valamint dominánsseptim alap akkordokkal, és fordításaikkal.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján is.
- F–dúr, G–dúr, B–dúr, H–dúr, h–moll, c–moll, d–moll akkordok lefogásának gyakorlása.
A ritmikailag pontos brácsambura játék, a gyors és pontos harmóniaváltás gyakorlása.

Követelmény

Az gyors esztam a lassú és gyors dúvó kísérettípus ismerete.
Aszimmetrikus ritmusú táncdallamok kísérete.
Pontos, gyors harmóniaváltás.
Szokásostól eltérő akkordmenetek.
A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján is.
A tanult táncstílusok formai elemzése.
A zenei kreativitás megnyilvánulása.
A repertoár folyamatos bővítése.
A nemzetiségi népzenei anyag eredeti felvételekből való megismerése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három igényes népzenei darab és egy önállóan összeállított táncfűzér, táncrend előadása koncerten, táncházban.

5. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Bourdon–kíséret brácsstamburán.
- Hiányos akkordok használatának lehetőségei.
- A brácsstambura szerepe s sorvégi záratok ritmikai kiegészítő motívumok megszólaltatásában.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 11/8) táncdallamok, parlando–rubato dallamok kísérete.
- Kíséret az eddig tanult akkordokkal.
- A akkordmenetek önálló kialakításának, felismerésének előkészítése.
- A moduláció fogalma, felismerése.
- Négyeshangzatok és fordításaik alkalmazása.
- Játék ff, f, mf, p, pp dinamikai tartományokban, tiszta intonációval.
- A tonalitás érzékének fejlesztése.
- Hosszabb játékfolyamat teljesítése E, A, C, D, G, dúr– és moll hármás és négyeshangzatok megszólaltatásával, biztos tempótartással, koncerten és tánckísérő funkcióban.

Követelmény

Aszimmetrikus ritmusképletek ismerete, használata.
Dinamikai lehetőségek stílusos kihasználása.
Parlando– rubato dallamok kísérete folyamatos pergetéssel.
Biztos tempótartás.
Négyeshangzatok és fordításaik alkalmazása.
A moduláció fogalma, felismerése.
A formai ismeretek bővítése.
A tanult táncstílusok ismerete.
Szabad kíséret az eddig tanult akkordokkal zenekari felállásban.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

Három hosszabb népzenei darab és egy táncrend, táncfűzér.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig elsajátított játéktechnikai zenei ismeretek összefoglalása, az önálló ismeretbővítés, tanulás motivációjának kialakítása (dallamtanulás, lejegyzés, harmonizálás).
- A hatékony és eredményes gyakorlás módszereinek tudatosítása.
- A tempók érzékeny beállítása.
- Népzenei folyamatok elemzése, a hagyományörzés indítékainak feltárása.
- Automatizmusok kialakítása a helyes hangszertartás, kéztartás, tempótartás, gyors akkordváltás, ismert, vagy ismeretlen dallam rögtönzött kíséretének megvalósítása területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a harmonizálás területén.
- Zenei, előadói élményt keltő játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással változatos kamarazenei összeállításokban.

Követelmény

Automatizmusok a helyes hangszertartás, kéztartás, tempótartás, gyors akkordváltás terén.

Rögtönzött kíséret megszólaltatása.

Aszimmetrikus ritmusképletek ismerete, használata.

Önálló harmonizálás.

Zenei, előadói élményt keltő játék biztos tempótartással változatos kamarazenei összeállításokban.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két hosszabb népzenei összeállítás és egy táncrend, táncfűzér.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a közép–európai tamburafélék kialakulásának történetét, típusait és zenei dialektusait,
- a tamburazene hazai hangzó, lejegyzett és elméleti forrásanyagát, valamint az általános népzenei irodalmat.

Legyen képes

- laza pengetésre, kiegyensúlyozott pengetésre,
- könnyed és magabiztos hangszerkezelésre,
- különféle hangsorokat egy oktáv terjedelemben tisztán és pergőn játszani,
- a használatos hangzatok és harmóniák lefogására,
- a hangszernek megfelelő népi dallamok stílushű előadására,
- kontrajáték esetén a tempótartásra és gyors harmóniaváltásokra,
- tájékozódni a teljes fogólap fekvéslehetőségeiben,
- szóló és kísérelő szerepkört ellátni különféle hangszeres együttesekben,
- zenekarral énekszólót kísérelni,
- zenekarral táncot kísérelni.

Rendelkezzék

- stílusismerettel,
- képzelőerővel,
- magas szintű technikával,
- előadói készséggel, tapasztalattal,
- korának megfelelő önállósággal a zenei anyag kiválasztásában és a megszólaltatás színvonalában.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak bemutatásával:

- egy élénk tempójú táncdallam,
- egy mérsékelt tempójú táncdallam,
- egy parlandó, rubato népzenei dallam,
- egy szabadon választott népzenei darab,
- egy kamaradarab, kísérő belső szólam feladatkörét ellátva.

A művészeti alapvizsga követelményei***A vizsga részei***

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tambura főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma**„A” tagozat**

- Egy élénk tempójú táncdallam,
- Egy mérsékelt tempójú táncdallam terc és szext dallammozgásokkal
- Egy parlando, rubato népzenei dallam,
- Egy szabadon választott népzenei darab, igényes basszus–szólammal
- Egy kamaradarab, kísérő feladatkörben.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy élénk tempójú táncdallam,
- Egy mérsékelt tempójú táncdallam terc és szext dallammozgásokkal,
- Egy parlando, rubato népzenei dallam,
- Egy szabadon választott népzenei darab, igényes basszus–szólammal,
- Egy kamaradarab, kísérő feladatkörben.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó,
- jobb- és balkéz-technika,
- technikai felkészültség,
- előadásmód,
- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- díszítések megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlati idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe. „B” tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az „A” tagozat szintjét.

PRÍMTAMBURA

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, önálló tanulmányozása.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- A biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlati módszerek alkalmazása.
- A népzenei hagyomány elemzése.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két – két és 1/2 oktávon élénk tempóban.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húrváltások, fekvésváltások az ujjazat, a pengetés és pergetéstechnika, a helyes hangszertartás, pengetőfogás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban.
- A jó megfigyelőképesség, memória, a gyors hallás utáni tanulás.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Fonogramok a Bánátból 1912 / Szerb zenei Hagyományok I. CD-ROM (Vujicsics Egyesület, Eredics Gábor 2004)

Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért technikai és zenei színvonal fejlődése.

Az önálló zenei tevékenység belső feltételeinek kialakulása.

Hatékony hallás utáni tanulás.

Szín gazdag játék.

Meggyőző zenei–, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

8. évfolyam A tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok önálló tanulmányozása.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Hatékony és eredményes gyakorlati módszerek alkalmazása.
- A népzenei hagyomány elemzése.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két – két és 1/2 oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húr váltások, fekvésváltások az ujjazat, a pengetés és pergetéstechnika, a helyes hangszer tartás, pengetőfogás, kéztartás területén.
- Szín gazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval.
- Az önállóság megszerzése a zenei elemzés, értelmezés, a variációképzés területén is.
- A jó megfigyelőképesség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése. Vokálisan–, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
- Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.
- Meggyőző zenei–, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Fonogramok a Bánáttól 1912 / Szerb zenei Hagyományok I. CD-ROM (Vujicsics Egyesület, Eredics Gábor 2004)

Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

A hangszer technika folyamatos fejlődése.
Az önálló zenei tevékenység belső feltételeinek kialakulása.
Hatékony és eredményes önálló gyakorlási módszerek alkalmazása.
Hatékony hallás utáni tanulás eredeti felvételekről, biztos kottaolvasási készség.
Saját lejegyzések készítése.
Színgazdag játék, differenciált dinamika, fejlett hangszínkultúra.
Differenciált, mennyiségileg is számottevő dallamismeret.
Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.
A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, elméleti szakirodalom önálló tanulmányozása.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása.
- Virtuóz játéktechnika kialakítása.
- A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.
- Dúr és moll skálák játéka, két – két és 1/2 oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húr váltások, fekvésváltások az ujjazat, a pengetés és pergetéstechnika, a helyes hangszer tartás, pengetőfogás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a zenei elemzés, értelmezés, a variációképzés területén is.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés, a világos megformálás, a differenciált dinamika, a fejlett hangszínkultúra iránt. A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése.
- Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Fonogramok a Bánátból 1912 / Szerb zenei Hagyományok I. CD-ROM (Vujicsics Egyesület, Eredics Gábor 2004)

Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyi és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

A biztos hangszerteknika folyamatos kialakulása.
A pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés, a világos megformálás, a differenciált dinamika fejlesztése.
Hatékony és eredményes önálló gyakorlási módszer elsajátítása.
Biztos hallás utáni tanulás, a kottaolvasási készség folyamatos fejlődése.
Színgazdag játék, differenciált dinamika, fejlett hangszínkultúra.
Tudatos repertoárbővítés.
Önálló zenei elemzés, értelmezés.
Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.
A zenei kreativitás megnyilvánulása.
A hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igénye.
A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzer előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, elméleti szakirodalom önálló tanulmányozása. A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése. Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása. Virtuóz játéktechnika kialakítása.
- A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.
- Dúr és moll skálák játéka, két – két és 1/2 oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húrváltások, fekvésváltások az ujjazat, a pengetés és pergetéstechnika, a helyes hangszertartás, pengetőfogás, kéztartás területén.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés, a világos megformálás, a differenciált dinamika, a fejlett hangszínkultúra iránt.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése. Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)
Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II.CD (Vujicsics Egyesület 2004)
Fonogrammok a Bánáttól 1912 / Szerb zenei Hagyományok I. CD-ROM (Vujicsics Egyesület, Eredics Gábor 2004)
Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.
Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.
Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)
Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Virtuóz játéktechnika.

Telt, erőteljes hang, kifejező játékmód

Önállóság a zenei tevékenység minden területén: gyakorlás, repertoár bővítés, tanulás, előadás szerkesztése.

Szín gazdag játék, differenciált dinamika, fejlett hangszínkultúra.

A magyar és nemzetiségi népzenei hagyománynak a hangszer irodalmán túlmutató, elmélyült ismerete.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

BASSZPRÍMTAMBURA (ÉS CSELLÓTAMBURA)

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- Basszprímtamburák munkamegosztása.
- A csellótambura szólam megjelenése, hangképet, hangzást, basszprím szólamot meghatározó hangfekvése.
- Az akkordikus szólam, zengő kvartok, kvintek a baszprímszólamban.
- A sematikus szólam, a tévelygő, invenció nélküli szólam, a stílusismeret nélküli szólam.

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal megőrzése.

Dallam és terc szólam, a harmóniamenet ismerete.

Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- Basszprímtamburák munkamegosztása.
- A csellótambura szólam megjelenése, hangképet, hangzást, basszprím szólamot meghatározó hangfekvése.
- Az akkordikus szólam, zengő kvartok, kvintek a baszprímszólamban.
- A kettőzött húr adta lehetőségek kihasználása a dallamdíszítés terén.
- A sematikus szólam, a tévelygő, invenció nélküli szólam, a stílusismeret nélküli szólam.
- A virtuozitás lehetőségei, stíluskeretei a tamburazenekari hagyományban.

Követelmény

A hangszertechnikai és zenei szint folyamatos fejlődése.
A basszprím és csellótambura szólam rögzült motívumainak ismerete, használata.
Az önálló zenei tevékenység belső feltételeinek kialakulása.
Eredményes gyakorlási módszer elsajátítása.
Színgazdag játék.
Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.
Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.
A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A virtuozitás lehetőségei, stíluskeretei a tamburazenekari hagyományban.
- Kamarazenei lehetőségek a basszprím és csellótamburán.
- Az akkordikus szólam, zengő kvartok, kvintek a basszprím szólamban.
- A kettőzött húr adta lehetőségek kihasználása a dallamdíszítés terén.
- A szematikusszólam, a tévelygő, invenció nélküli szólam, a stílusismeret nélküli szólam.
- A basszprím és csellótambura szólam, mint a zenei alkotóerő megnyilvánulása.

Követelmény

A hangszertechnikai és zenei szint folyamatos fejlődése.
A basszprím és csellótambura szólam rögzült motívumainak ismerete, használata.
Színgazdag játék, differenciált dinamika.
A zenei kreativitás improvizatív megnyilvánulása a basszprím és csellótambura játékban.
Az önálló zenei tevékenység megnyilvánulása a gyakorlás és önálló tanulás terén.
Biztos kottaolvasási készség.
Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó, variált, improvizatív hangszerjáték.
A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Basszprímtamburák munkamegosztása.
- A csellótambura szólam megjelenése, hangképet, hangzást, basszprím szólamot meghatározó hangfekvése.
A virtuozitás lehetőségei, stíluskeretei a tamburazenekari hagyományban.
- Kamarazenei lehetőségek a basszprím és csellótamburán.

- Az akkordikus szólam, zengő kvartok, kvintek a basszprímszólamban.
- A kettőzött húr adta lehetőségek kihasználása a dallamdíszítés terén.
- A sematikus szólam, a tévelygő, invenció nélküli szólam, a stílusismeret nélküli szólam.
- A basszprím és csellótambura szólam, mint a zenei alkotóerő megnyilvánulása.

Követelmény

Virtuóz hangszerjáték.

A basszprím és csellótambura szólam rögzült motívumainak ismerete, használata.

Biztos kottaolvasási és lejegyzési készség.

Színgazdag játék, differenciált dinamika, fejlett hangszínkultúra.

A magyar és nemzetiségi népzenei hagyománynak a hangszer irodalmán túlmutató, elmélyült ismerete.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás improvizatív megnyilvánulása a basszprím és csellótambura játékban.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

PRÍMTAMBURA

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, önálló tanulmányozása.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság a erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés a tiszta, világos megformálás iránt.
- A jó megfigyelőkészség, memória.
- Gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése.
- Dúr és moll skálák játéka, két – két és 1/2 oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húrváltások, fekvésváltások területén.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II.CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Fonogrammok a Bánátból 1912 / Szerb zenei Hagományok I. CD-ROM (Vujicsics Egyesület, Eredics Gábor 2004)

Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal fejlődése.
Az önálló zenei tevékenység belső feltételeinek kialakulása.
Eredményes gyakorlási módszer elsajátítása.
Hatékony hallás utáni tanulás, biztos kottaolvasási készség.
Folyamatosan, önállóan is bővített dallamismeret.
Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.
A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, önálló tanulmányozása.
- A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása.
- A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két – két és 1/2 oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húr váltások, fekvésváltások az ujjazat, a pengetés és pergetéstechnika, a helyes hangszer tartás, pengetőfogás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a zenei elemzés, értelmezés, a variációképzés területén is.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése. Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Fonogramok a Bánátból 1912 / Szerb zenei Hagományok I. CD-ROM (Vujicsics Egyesület, Eredics Gábor 2004)

Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyi és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek csiszolása.

Önálló zenei tevékenység a gyakorlásban és tanulásban.

Biztos kottaolvasási és írási készség.

Szín gazdag játék, differenciált dinamika.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, elméleti szakirodalom önálló tanulmányozása. A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése. Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása. A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.
- Dúr és moll skálák játéka, két – két és 1/2 oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húr váltások, fekvésváltások az ujjazat, a pengetés és pergetéstechnika, a helyes hangszer tartás, pengetőfogás, kéztartás területén.
- Szín gazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a zenei elemzés, értelmezés, a variációképzés területén is.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés, a világos megformálás, a differenciált dinamika, a fejlett hangszínkultúra iránt.
- Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II.CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Fonogramok a Bánátból 1912 / Szerb zenei Hagyományok I. CD-ROM (Vujicsics Egyesület, Eredics Gábor 2004)

Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyi és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Virtuóz játéktechnika kialakítása

Önállóság a gyakorlásban, a tanulásban, az iskolán kívül zenei tevékenységek szervezésében.

Szín gazdag játék, differenciált dinamika, fejlett hangszínkultúra.

Mennyiségileg is számottevő dallam- és stílusismeret.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, elméleti szakirodalom önálló tanulmányozása. A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése. Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása. Virtuóz játéktechnika kialakítása.
- A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két – két és 1/2 oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a húr váltások, fekvésváltások az ujjazat, a pengetés és pergetéstechnika, a helyes hangszer tartás, pengetőfogás, kéztartás területén.
- Szín gazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a zenei elemzés, értelmezés, a variációképzés területén is.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés, a világos megformálás, a differenciált dinamika, a fejlett hangszínkultúra iránt.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése. Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
- Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Vujicsics Tihamér: A magyarországi délszlávok zenei hagyományai (Budapest 1978)

Horvát népzenei hagyományok Magyarországon II. CD (Vujicsics Egyesület 2004)

Fonogramok a Bánátból 1912 / Szerb zenei Hagyományok I. CD-ROM (Vujicsics Egyesület, Eredics Gábor 2004)

Magyar vagy valamely déli szláv kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. más etnikumhoz kötődő, tamburán előadható, élénkebb tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Bármilyen más, a helyi és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Virtuóz játéktechnika.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

Biztos hallás utáni tanulás, a kottaolvasási készség folyamatos fejlődése.

Biztos tempótartás szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Mennyiségileg is számottevő dallamismeret a magyar és nemzetiségi népzenei dialektusokon belül.

Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.

A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának folyamatos megismerése.

A népzenei hagyomány tanult tájegységeinek, műfajainak, dallamtípusainak elemzése.

Tudatos, elkötelezett hagyományőrzés.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

BASSZPRÍMTAMBURA (ÉS CSELLÓTAMBURA)

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Basszprímtamburák munkamegosztása.
- A csellótambura szólam megjelenése, hangképet, hangzást, basszprím szólamot meghatározó hangfekvése.
- Kamarazenei lehetőségek a basszprím és csellótamburán.
- Az akkordikus szólam, zengő kvartok, kvintek a basszprím szólamban.

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal fejlődése.

Az önálló zenei tevékenység belső feltételeinek kialakulása.

Eredményes gyakorlási módszer elsajátítása.

Hatékony hallás utáni tanulás, biztos kottaolvasási készség.

Folyamatosan, önállóan is bővített dallamismeret.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kamarazenei lehetőségek a basszprím és csellótamburán.
- Az akkordikus szólam, zengő kvartok, kvintek a basszprím szólamban.
- A kettőzött húr adta lehetőségek kihasználása a dallamdíszítés terén.

Követelmény

Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek csiszolása.

Önálló zenei tevékenység a gyakorlásban és tanulásban.

Biztos kottaolvasási és írási készség.

Szín gazdag játék, differenciált dinamika.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kamarazenei lehetőségek a basszprím és csellótamburán.
- Az akkordikus szólam, zengő kvartok, kvintek a basszprím szólamban.
- A kettőzött húr adta lehetőségek kihasználása a dallamdíszítés terén.
- A sematikus szólam, a tévelygő, invenció nélküli szólam, a stílusismeret nélküli szólam.

Követelmény

Virtuóz játéktechnika kialakítása

Önállóság a gyakorlásban, a tanulásban, az iskolán kívül zenei tevékenységek szervezésében.

Szín gazdag játék, differenciált dinamika, fejlett hangszínkultúra.

Mennyiségileg is számottevő dallam- és stílusismeret.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok – Tananyag

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A virtuozitás lehetőségei, stíluskeretei a tamburazenekari hagyományban.
- Kamarazenei lehetőségek a basszprím és csellótamburán.
- A basszprím és csellótambura szólam, mint a zenei alkotóerő megnyilvánulása.

Követelmény

Virtuóz játéktechnika.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

Biztos hallás utáni tanulás, a kottaolvasási készség folyamatos fejlődése.

Biztos tempótartás szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Mennyiségileg is számottevő dallamismeret a magyar és nemzetiségi népzenei dialektusokon belül.

Vokálisan–, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának folyamatos megismerése.
A népzenei hagyomány tanult tájegységeinek, műfajainak, dallamtípusainak elemzése.
Tudatos, elkötelezett hagyományőrzés.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás, különböző karakterű dallamokból táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és legyen képes megfelelően előadni 10–15 perc időtartamú, különböző népzenei dialektusokból, karakterekből, esetleg szomszédnépi hagyományból válogatott programját.

Legyen képes

- a tanult jobb– és balkéz–technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani,
- az alapfok évfolyamaiban elért színvonalának eredményes megőrzésére, annak lehetőség szerinti továbbfejlesztésére,
- differenciált dinamika és kifejező játékmód alkalmazására,
- különböző dialektusok, tájegységek dallamainak stílusos, izléses, igényes előadására,
- egyszerűbb népzenei darabokat zeneileg és technikailag önállóan megoldani,
- kamarazenei feladatkörben közreműködni.

Rendelkezzék

- kiművelt hangszeres technikával,
- helyes kéztartással,
- telt, erőteljes hanggal,
- kifejező játékmóddal,
- stílusismerettel,
- a hangszere karbantartására vonatkozó alapvető ismeretekkel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a gyors kéztechnika alapjait, a kéz tizenhatod mozgású egyenletes vezetését, az ujjak aktív, pontos munkáját,
- a hangszer szélesebb irodalmát,
- a darabok harmóniai, formai szerkezetét, stílusjegyeit.

Legyen képes

- az egyenletesen vezetett dinamikai ívek megvalósítására,
- saját kézzel való megfelelő, célszerű ujjrendeket készíteni,
- a tiszta szólamvezetésre, pontos tagolásra, világos, érthető megformálásra,
- a kifejezőmód, megfelelő stílusismeret és technikai felkészültség birtokában zenei élményt nyújtani,
- kifejező és dinamikailag árnyalt hangon játszani,
- szubjektív zenei élményét esztétikailag igényesen kifejezni,

- olyan művészi szándékú kifejezésmódra, amely összefüggő egységben tükrözi hagyományismeretét, zenei tudását, képzelőereje fejlettségét, valamint előadókészsége érettségét.

Tudja a tanult játéktechnikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Tudjon

- nagyobb terjedelmű zenei folyamatokat előadni,
- kamarazenében – a hagyományban előforduló hangszerekkel – közreműködni,
- repertoár darabokat önállóan is elsajátítani,
- ritmikailag pontos, stílusos díszítéseket játszani,
- egyrészt pontosan kottát olvasni a zenei karakter, a hangok, a ritmus, az ujjrend, a légvezetés, a regisztrálás pontos figyelembevételével, másrészt ismert, vagy hallott dallamhoz megfelelő kíséretet rögtönözni.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tambura főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Különböző stílusú, karakterű, tempójú népzenei dallamok.
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

„B” tagozat

- Egy élénk tempójú táncdallam,
- Egy mérsékelt tempójú táncdallam terc és szext dallamozgásokkal,
- Egy párlendő, rubato népzenei dallam,
- Egy szabadon választott népzenei darab, igényes basszus–szólammal,
- Egy kamaradarab, kísérő feladatkörben.
- Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó,
- technikai felkészültség,
- jobb– és balkéz–technika,
- előadásmód,
- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- díszítések megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Megfelelő mennyiségű és minőségű prím-, basszprím-, bráctambura és lehetőleg tamburabőgő alkalmas minőségben.

Felvételre és lejátszásra alkalmas audio–vizuális eszközök

A követelmények teljesítéséhez szükséges könyvek, kották, CD-k.

Metronóm.

Kottaállvány.